

Pécsi Ítéltábla

Az ügy száma: Mf.I.30.030/2023/4. szám

A felperesek:

felperes1 (cím1) I. rendű;

felperes2 (cím2) II. rendű;

felperes3 (cím3.) III. rendű

A felperesek képviselője:

Név ügyvéd (cím4)

Az alperes:

alperes1 (cím5)

Az alperes képviselője:

Név1 ügyvéd (cím6.)

A fellebbezési kérelmet előterjesztő fél:

alperes 29. sorszám alatt

A per tárgya:

sérelemdíj

Az elsőfokú bíróság:

Pécsi Törvényszék mint munkaügyi bíróság

A fellebbezéssel támadott határozat száma:

2.M.70.144/2022/27/I. szám

Í t é l e t

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy tizenöt napon belül fizessen meg az I., II. és III. rendű felperesnek személyenként 12.500 (tizenkettőezer-ötszáz) forint másodfokú eljárásban felmerült perköltséget.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az állam javára a Nemzeti Adó- és Vámhivatal által közzétett 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételi számlára az esedékesség napjáig 120.000 (egyszázhuszezer) forint le nem rótt másodfokú eljárási illetéket. A fizetendő illeték a határozat jogerőre emelkedését követő hatvanadik napon válik esedékessé. Az illeték megfizetése során közleményként fel kell tüntetni a Pécsi Ítéltábla megnevezését, a határozat ügyszámát, valamint a fizetésre kötelezett adószámát.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

- [1] Az elsőfokú bíróság által irányadónak tekintett tényállás szerint az I., II. és III. rendű felperesek édesapja, az 1942-ben született felperes3 az alperes jogelődjénél, a Bánya, majd helysége Bányaüzemében dolgozott vágárként. Munkaviszonya 1989. október 2-án szűnt meg 4000 földalatti műszak teljesítésével. 1999-ben szilikózis megbetegedés és zaj okozta halláskárosodás foglalkozási megbetegedéseket állapítottak meg nála. 2008. évben a szilikózis megbetegedést az orvosszakértő p2/1 morfológiai stádiumban határozta meg, amely 2019 májusára q2/2 stádiumúra rosszabbodott. felperes3 2019. október 4-én, 77 éves korában hunyt el. A halálát követően befejezett munkaügyi perben kirendelt szakértől igazságügyi orvosszakértő megállapította, hogy felperes3 állapotában a korábbi vizsgálathoz képest állapotrosszabbodás következett be 2019. évre, amelyben a szilikózis 30%-ban, míg a természetes, sorsszerű megbetegedések 70%-ban hatottak közre.
- [2] felperes3 kórházban hunyt el, és bár az egészségügyről szóló jogszabályok előírták esetében boncolási jegyzőkönyv kötelező készítését, halála után mégsem végeztek boncolást. felperes3 halálát 70 %-ban a természetes, sorsszerű kóroki, míg 30 %-ban szilikózis megbetegedés okozta.
- [3] Az I. rendű felperes édesapja halálakor 53 éves volt, szüleitől 150 méterre lakott, édesapját édesanyjával közösen ápolta. Édesapja halála nagyon megviselte, idegállapota miatt munkaviszonyt létesíteni nem volt képes. Éjszakánként nem tudott aludni, egy éven keresztül minden nap látogatta a sírját, jelenleg pszichológushoz jár, és Frontin nyugtatót szed. Időközben édesanyja is elhunyt. Szülei ápolása miatt munkát vállalni nem tudott, ennek okán életminősége romlott. Esetében elhúzódó gyászreakció áll fenn, amely fokozott szorongásban, középsúlyos depresszióban, fenyegetettségérzésben, alacsony tűrőképességben, érzelmi labilitásban, beszűkült érdeklődésben, kapcsolatteremtési nehézségben, szociális kiszolgáltatottság érzésében, veszélyeztetettség érzésben, életkedv-elapadásban, nyomott hangulatban, boldogtalanság érzésben, kiegyensúlyozatlanságban és önbizalomhiányban jelentkezik. Pszichés állapota részoki összefüggésben áll az édesapja halálával bekövetkezett gyászfolyamattal. Pszichés tünetei hosszú távon tartósak maradnak.
- [4] A II. rendű felperes édesapja halálakor 44 éves volt. Ugyan 2014. év óta Várostenél él, de szoros kapcsolatban volt a szüleiével: édesapja minden alkalommal elkísérte futballmérkőzéseire, és csak 35 éves korában költözött el a szüleitől. A nagy távolság miatt nehezen viselte édesapja betegségét, a tehetetlenség érzése megviselte. Egy korábbi munkahelyi balesete miatt kialakult pánikbetegsége édesapja halálával felerősödött. Édesapja halálát követően nyugtatókat szedett napi szinten, jelenleg csak időszakonként. Édesapja halála miatti gyászreakció tüneteként fokozott szorongás, középsúlyos depresszió, nehezített alkalmazkodás, belső üresség, elszigetelődés érzése, önbizalomvesztés, krónikus aggodalom, bizonytalanság, bizalmatlanság, reménytelenség érzése, érzelmi labilitás, kapcsolatteremtési nehézség, önértékelési problémák, kiegyensúlyozatlanság jelent meg nála, gyászreakciója elhúzódott. Édesapja halála a mindennapjaira már nincs kihatással, pszichés jellegű problémái azonban tartósak, azokban hullámozó állapotok várhatók.
- [5] A III. rendű felperes édesapja halálakor 49 éves volt, vele szoros kapcsolatot ápolt. Betegségében naponta látogatta őt, fürdetésében, sétáltatásában segédkezett. Édesapja halálát követően rosszul aludt, a munkahelyén koncentrációs problémák jelentkezték, pszichológusnál egy alkalommal járt. Édesapja halála miatt erős hangulati hullámozás, enyhe depresszió, beszűkült érdeklődés, állandósult félelemérzet, szorongás, magányosság, önértékelési probléma, alacsony teljesítménymotiváció, önbizalomvesztés, labilis közérzet, bizalmatlanság

és csökkentértékűség jelentkezett nála, gyászreakciója elhúzódott. A mindennapjaira édesapja halála jelenleg már nincs kihatással, pszichés állapota a jövőben enyhülhet.

- [6] Az I., II. és III. rendű felperesek keresetükben személyenként 500.000 forint sérelemdíj és ennek az összegnek 2019. október 4. napjától számított törvényes mértékű késedelmi kamata megfizetésére kérték kötelezni az alperest abból az okból, hogy néhai felperes3 halálát a munkavégzés során szerzett szilikózis foglalkozási megbetegedés okozta. Édesapjuk halálával sérült a teljes családban éléshez való személyiségi joguk, és elhúzódó gyászreakció alakult ki náluk.
- [7] Az alperes a kereset elutasítását kérte, azt mind jogalapjában, mindösszezszerűségében vitatta.
- [8] Az elsőfokú bíróság a keresetet alaposnak találta, és azzal egyezően kötelezte az alperest a felperesek javára sérelemdíj, késedelmi kamat és perköltség megfizetésére. Ítéletének indokolásában kifejtette, hogy a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 9. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:42-54. §-ai alapján a felperesek az őket ért személyiségi jogsértés miatt sérelemdíjra jogosultak. A jelen perben kirendelt szakértő1 igazságügyi orvosszakértő véleménye alapján megállapította, hogy néhai felperes3 halálában a természetes, sorsszerű kóros megbetegedések 70 %-ban, míg a szilikózis foglalkozási megbetegedés 30 %-ban hatott közre. Az igazságügyi szakértő a véleményét boncolási jegyzőkönyv hiányában a korábbi, a Pécsi Törvényszék 2.M.70.249/2020. számú perében készített igazságügyi szakértői véleményére alapozta. szakértő2 igazságügyi pszichológus szakértő szakvéleménye alapján megállapította, hogy az I., II. és III. rendű felperesek esetében részben édesapjuk halálára visszavezethető okból elhúzódó gyászreakció alakult ki, és édesapjuk halálával sérült a teljes családban éléshez fűződő személyiségi joguk. Édesapjuk meghalt, részben a szilikózis megbetegedés miatt, és e jogsértés következményei életükre véglegesen kihatnak. A bírói gyakorlat szerint a szülő és a felnőtt gyermek közötti kapcsolat tartalmának változása, a korábbi családi funkciók elvesztése, sérülése a sérelemdíj iránti igényt megalapozza - még lélektanilag normálisnak minősülő gyászállapot esetén is. A felperesek keresetében igényelt összegeket nem találta eltúlzottnak, figyelemmel az édesapjuk halálának rájuk gyakorolt hatására.
- [9] Az elsőfokú ítélettel szemben az alperes terjesztett elő fellebbezést annak megváltoztatása és a kereset elutasítása, valamint a felperesek perköltségben marasztalása érdekében. A másodfokú bíróságtól a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 369. § (3) bekezdés d) pontja szerinti – tartalma alapján valójában a c) pontnak megfelelő – felülbírálati jogkört kérte gyakorolni. Hangsúlyozta, hogy a jelen perben kirendelt igazságügyi orvosszakértő véleménye nem tudta egyértelműen alátámasztani az ok-okozati összefüggést, azt a tényt, hogy a felperesek édesapjának halálát a szilikózis foglalkozási megbetegedés akár csak részben okozta. A másodfokú eljárásban továbbra is vitatta a kereset jogalapját és összezszerűségét. Álláspontja szerint a kötelező boncolás hiányát az ő terhére sem lehet értékelni. Mivel a jelen perben kirendelt orvosszakértő csak feltételezte, hogy a sorsszerű megbetegedések, valamint a szilikózis megbetegedés együtt 70-30 %-ban okozhatta néhai felperes3 halálát, az ok-okozati összefüggés bizonyítatlansága miatt kérte a kereset elutasítani.
- [10] A felperesek fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására és az alperes perköltségben való marasztalására irányult, helyes indokai alapján.
- [11] A fellebbezés nem alapos.
- [12] Az alperes fellebbezésében tartalma szerint a Pp. 369. § (3) bekezdés c) pontjában írt felülbírálati jogkör gyakorlását – a megállapított tényekből az elsőfokú bíróságtól eltérő jogi

következtetés levonását, a megállapított tények máskénti minősítését – abból az okból kérte a másodfokú bíróságtól, hogy a felperesek nem bizonyították az édesapjuk, néhai felperes3 halála és az alperes jogelődjének alkalmazásában elszenvedett foglalkozási megbetegedés közötti okozati összefüggést. A másodfokú bíróságnak tehát a Pp. 370. § (1) bekezdése szerinti korlátai között elsősorban abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy van-e okozati összefüggés a felpereseket ért személyiségi jogsérelem (teljes családban éléshez fűződő jog megsértése), mely édesapjuk halálából eredt, és néhai felperes3nak az alperes jogelődjénél végzett munkája során elszenvedett foglalkozási megbetegedése között.

- [13] A jelen per előzményi pereiben bizonyított tény volt, és ezt az alperes sem vitatta, hogy néhai felperes3 az alperes jogelődjénél vájár munkakörben dolgozott hosszú évtizedeken keresztül, munkaviszonyának megszűnéséig 4000 műszakot teljesített a föld alatt. Nem kétséges, hogy foglalkozásával összefüggésben szilikózis megbetegedést szerzett, amely 2008. évben p2/1 morfológiai stádiumú volt, de 2019 év májusára q2/2 morfológiai stádiumúra rosszabbodott. A Pécsi Törvényszék 2.M.70.249/2020/7. ügyszáma alatt szakértől igazságügyi orvosszakértő szakvéleményében rögzítette, hogy néhai felperes3 2019. májusi egészségi állapotában a szilikózis 30 %-ban, a természetes, sorsszerű megbetegedések 70 %-ban hatottak közre. 2019. május 23-án az akkori egészségi állapotának oka tehát 30 %-ban a szilikózis megbetegedés volt, amely megbetegedés kétségtelenül az alperes jogelődjénél végzett munka miatt alakult ki nála.
- [14] Néhai felperes3 2019. október 4. napján bekövetkezett halálakor a jogszabályi előírások [az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény, az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvénynek a halottakkal kapcsolatos rendelkezései végrehajtásáról, valamint a rendkívüli halál esetén követendő eljárásról szóló 34/1999. (IX. 24.) BM-EÜM-IM rendelet és a halottvizsgálatról és a halottakkal kapcsolatos eljárásról szóló 351/2013. (X. 4.) Korm.rendelet] ellenére valóban nem készült boncolási jegyzőkönyv a kórházban, így az elhunyt halálának közvetlen oka nem állapítható meg. Ugyanakkor a jelen perben ismét kirendelt szakértől igazságügyi orvosszakértő a saját korábbi szakvéleménye és a néhai felperes3t ápoló kórház által kiállított zárójelentés alapján egyértelműen úgy nyilatkozott, hogy az elhunyt természetes, sorsszerű kóros megbetegedései (emésztőrendszeri vérzés, tüdőgyulladás, általános verőér elkeményedés és szűkület, idősült ischaemiás szívmebetegedés, ér eredetű demencia kórkép, akut vérzés utáni vérszegénység állapot, savbázis egyensúlyzavar, gyomornyálkahártya-gyulladás, felfekvési bőrelhalás, légzési és keringési elégtelenség, pangásos szívelégtelenség, kóros lesóványodás) és a szilikózis foglalkozási megbetegedés együtt hatva okozták néhai felperes3 halálát. Rögzítette a szakértő a véleményében, hogy a 2019. május 23-i vizsgálathoz képest néhai felperes3 2019. október 4. napján bekövetkezett haláláig a szilikózis foglalkozási megbetegedés röntgenmorfológiai stádiumában progresszió bekövetkezte nem valószínűsíthető, a javulás lehetőségéről viszont említést sem tett. A rendelkezésre álló adatokból arra következtetett, hogy a halál időpontjában a szilikózis megbetegedés halálra közrehatása továbbra is 30 %-ra tehető, azaz a szilikózis foglalkozási megbetegedés és a halál ok-okozati összefüggésbe állítható 30 %-ban.
- [15] Az alperes fellebbezési állításával ellentétben tehát az igazságügyi orvosszakértői vélemény alátámasztotta, ezért bizonyított a foglalkozási megbetegedés és néhai felperes3 halála közötti okozati összefüggés 30 %-ban, boncolási jegyzőkönyv hiányában is.
- [16] Az alperes a per során mindvégig az okozati összefüggés hiányát állította, amely okozati összefüggés azonban a fent kifejtettek szerint fennállt. Az alperes valójában nem vitatta az I., II. és III. rendű felperest édesapjuk halálával ért személyiségi jog: a teljes családban éléshez fűződő jog sérülését, az igazságügyi pszichológus szakértő véleményével igazolt állapotukat, elhúzódó gyászreakciójukat. szakértő2 igazságügyi pszichológus szakértő egyértelmű

véleményt adott abban a kérdésben, hogy mindhárom felperes pszichés elváltozása részoki összefüggésben áll édesapjuk halálával. A szakértő részletesen kifejtette véleményében a felperesek állapotát, személyenként külön-külön édesapjuk halálának életükre, személyiségükre gyakorolt hatását és jelenlegi állapotukat. Ezeket az elsőfokú bíróság által elfogadott megállapításokat az alperes nem vonta kétségbe. A pszichológus szakértő véleményét az alperes kizárólag abból az okból nem fogadta el, hogy az okozati összefüggést vitatta, amely vitatás azonban alaptalan volt.

- [17] Az alperes a megállapított sérelemdíj összegét is kifogásolta, annak részletes indokait azonban nem fejtette ki. Ezzel szemben az elsőfokú bíróság kellőképpen alátámasztotta, hogy milyen szempontok, milyen indokok alapján határozta meg a felpereseket ért személyiségi jogsérelem kompenzálásához szükséges és arányos sérelemdíj összegét, amelynek alapján a keresetet teljesítette. Helyesen vette figyelembe a felnőtt gyermekek néhai édesapjukkal fennállt szoros kapcsolatát, az elhunyt szülő által betöltött családi szerep elvesztéséből előálló krízist, amely a halál véglegessége folytán a felperesek életére visszavonhatatlanul kihat (Kúria Mfv.VIII.10.111/2022/4.). A felperesek által követelt és az elsőfokú bíróság által megítélt sérelemdíj összege a bírói gyakorlat alapján (Pécsi Ítéltábla Mf.II.30.004/2023/5.) nem tekinthető eltúlzottnak, annak összegét a másodfokú bíróság reálisnak találta.
- [18] Mindezekre figyelemmel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság érdemben helyes ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.
- [19] Az alperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért köteles megfizetni a felperesek másodfokú eljárásban felmerült perköltségét, amelyet a másodfokú bíróság a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja és az (5) bekezdése alapján állapított meg. Az alperes köteles továbbá a Pp. 83. § (1) bekezdése, a 101. § (1) bekezdése és a 102. § (1) bekezdése alapján a per tárgyi költségfeljegyzési jogos volta folytán feljegyzett illeték megfizetésére. A polgári és közigazgatási bírósági eljárás során meg nem fizetett illeték és állam által előlegezett költség megfizetéséről szóló 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3. § (2) bekezdése alapján a másodfokú bíróság tájékoztatta az alperest az esedékesség időpontjáról, valamint a fizetés során a közlemény rovatban feltüntetendő adatokról.
- [20] A másodfokú bíróság a fellebbezést tárgyaláson kívül bírálta el a Pp. 376. § (1) bekezdése szerint.

Pécs, 2023. december 05.

Dr. Tolnai Ildikó s.k. a tanács elnöke, Dr. Vogycska Petra s.k. előadó bíró, Gáspárné dr. Baranyabán Judit s.k. bíró

